

ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP DẠY - HỌC MÔN GIÁO DỤC CHÍNH TRỊ THEO HƯỚNG PHÁT HUY NĂNG LỰC NGƯỜI HỌC TẠI CÁC TRƯỜNG CAO ĐẲNG

Nguyễn Thị Thanh Huệ
Trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Thành phố Hồ Chí Minh

Tóm tắt: Bài viết tập trung phân tích thực trạng dạy - học môn Giáo dục chính trị tại các trường cao đẳng hiện nay, chỉ ra những hạn chế như phương pháp giảng dạy còn nặng tính một chiều, nội dung thiếu gắn kết thực tiễn, ứng dụng công nghệ chưa đồng đều và hình thức kiểm tra, đánh giá chưa phát huy năng lực người học. Trên cơ sở đó, bài viết đề xuất các giải pháp đổi mới theo hướng lấy người học làm trung tâm, tăng cường tính thực tiễn, ứng dụng công nghệ số, đa dạng hóa phương pháp đánh giá và nâng cao năng lực giảng viên. Kết quả nghiên cứu góp phần định hướng nâng cao chất lượng giảng dạy, phát triển toàn diện năng lực và phẩm chất cho sinh viên trong bối cảnh giáo dục hiện đại.

Từ khóa: Giáo dục chính trị; năng lực người học; phương pháp dạy học; trường cao đẳng.

INNOVATING THE TEACHING AND LEARNING METHODS OF POLITICAL EDUCATION TOWARD ENHANCING LEARNER COMPETENCE IN COLLEGES

Abstract: The article focuses on analyzing the current situation of teaching and learning Political Education in colleges, pointing out limitations such as teaching methods that are still one-sided, content that lacks practical cohesion, uneven application of technology and the form of examination, etc. assessment has not promoted learners' capacity. On that basis, the article proposes innovative solutions in the direction of being learner-centered, enhancing practicality, applying digital technology, diversifying assessment methods and improving lecturer capacity. The research results contribute to the orientation of improving the quality of teaching, comprehensively developing the capacity and quality of students in the context of modern education.

Keywords: Political education; learner capacity; teaching methods; College.

Nhận bài: 24/02/2026

Phản biện: 17/03/2026

Duyệt đăng: 21/03/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo hiện nay, việc nâng cao chất lượng giảng dạy các môn học lý luận chính trị nói chung và môn Giáo dục chính trị trong hệ thống các trường nghề nói riêng đang trở thành yêu cầu cấp thiết. Theo tinh thần Nghị quyết số 29-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, giáo dục cần chuyển mạnh từ mô hình truyền thụ kiến thức sang phát triển toàn diện phẩm chất và năng lực của người học. Trong hệ thống giáo dục nghề nghiệp, môn Giáo dục chính trị giữ vai trò quan trọng trong việc trang bị cho người học những tri thức cơ bản về chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối của Đảng và chính sách pháp luật của Nhà nước. Qua đó, góp phần hình thành thế giới quan khoa học, nhân sinh quan cách mạng, bồi dưỡng phẩm chất đạo đức và ý thức trách nhiệm công dân cho học sinh, sinh viên. Tuy nhiên, thực tiễn giảng dạy môn Giáo dục chính trị hiện nay tại nhiều cơ sở giáo dục nghề nghiệp vẫn còn tồn tại một số hạn chế như: phương pháp giảng dạy còn nặng về truyền thụ kiến thức một chiều, ít tạo cơ hội cho người học tham gia thảo

luận, phản biện; nội dung bài giảng đôi khi còn khô khan, thiếu liên hệ với thực tiễn đời sống xã hội; người học tiếp thu kiến thức một cách thụ động, chưa phát huy được năng lực tư duy độc lập và khả năng vận dụng lý luận vào thực tiễn. Chính vì vậy, việc đổi mới phương pháp dạy - học theo hướng phát huy năng lực người học trong giảng dạy môn Giáo dục chính trị là yêu cầu tất yếu nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục, góp phần đào tạo nguồn nhân lực có trình độ chuyên môn, bản lĩnh chính trị và năng lực thực tiễn đáp ứng yêu cầu phát triển của xã hội.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Cơ sở thảo luận về việc thay đổi phương pháp giảng dạy

Trong tư tưởng của Hồ Chí Minh, giáo dục được xem là sự nghiệp lâu dài nhằm đào tạo những con người "vừa có đức, vừa có tài". thực tiễn", coi đây là kim chỉ nam cho mọi hoạt động dạy và học. Đây chính là nền tảng lý luận quan trọng cho việc đổi mới phương pháp dạy học trong giai đoạn hiện nay. Trong bối cảnh giáo dục hiện đại, trước sự phát triển mạnh mẽ của khoa học - công nghệ và yêu cầu của nền kinh tế tri thức, giáo dục đang

chuyển từ mô hình dạy học định hướng nội dung sang dạy học định hướng phát triển năng lực. Nếu như trước đây, mục tiêu chủ yếu của việc dạy học là truyền bá sâu sắc nhiều kiến thức tốt hơn thì hiện nay tri thức được xem là phương tiện giúp hình thành và phát triển năng lực cho người học. biện pháp, năng lực giải quyết vấn đề, năng lực giao tiếp và hợp tác, năng lực sáng tạo, cũng như năng lực vận dụng kiến thức vào thực tiễn. Đây là những năng lực thiết yếu giúp người học thích ứng với môi trường sống và làm việc luôn biến đổi.

Trên cơ sở đó, mô hình dạy học lấy người học làm trung tâm ngày càng được khẳng định vai trò trong giáo dục thực tiễn. Tiếp thu kiến thức một cách thụ động. Người học cần được tạo điều kiện để tham gia tích cực vào các hoạt động học tập thảo luận, khám phá, trải nghiệm, nghiên cứu và giải quyết vấn đề. duy độc lập và khả năng tự học - những yếu tố quan trọng cho việc học tập suốt đời. Trong khi đó, vai trò của người dạy cũng có sự thay đổi cơ bản. trở thành người có tổ chức, hướng dẫn và hỗ trợ quá trình học tập của người học. Giáo viên cần thiết kế các hoạt động học tập phù hợp, khuyến khích Thân thiện và giàu tính tương tác. cầu đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao trong thời kỳ hội nhập và phát triển.

Đại hội XIV nhấn mạnh: “Đổi mới mạnh mẽ nội dung, phương thức công tác tư tưởng; nâng cao tính chiến đấu, tính giáo dục, tính thuyết phục trong tuyên truyền, giáo dục chính trị, tư tưởng”. Quan điểm này nhấn mạnh yêu cầu làm cho hoạt động tuyên truyền, giáo dục chính trị trở nên hiệu quả, phù hợp với bối cảnh mới. Đổi mới nội dung là cập nhật thông tin, gắn với thực tiễn, tránh khô cứng, giáo điều. Đổi mới phương thức là đa dạng hóa hình thức truyền đạt, ứng dụng công nghệ, tăng tính tương tác. “Tính chiến đấu” thể hiện ở việc kiên quyết đấu tranh với quan điểm sai trái; “tính giáo dục” hướng đến hình thành nhận thức, thái độ đúng đắn; còn “tính thuyết phục” đòi hỏi lập luận chặt chẽ, gần gũi, phù hợp với người học.

2.2. Thực tiễn giảng dạy môn Giáo dục chính trị hiện nay

Trong những năm gần đây, cùng với quá trình đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, việc giảng dạy các môn lý luận chính trị nói chung và môn Giáo dục chính trị nói riêng tại các trường

đại học, cao đẳng và cơ sở giáo dục nghề nghiệp đã đạt được nhiều kết quả đáng ghi nhận. Nhận thức về vai trò, vị trí của môn học ngày càng được nâng cao, không chỉ ở phía đội ngũ giảng viên mà còn ở các cấp quản lý giáo dục. Giáo dục chính trị được xem là một trong những nền tảng quan trọng góp phần hình thành thế giới quan, phương pháp luận khoa học, bản lĩnh chính trị và phẩm chất đạo đức cho người học trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng hiện nay.

Về đội ngũ giảng viên, có thể thấy rằng trình độ chuyên môn, nghiệp vụ sư phạm và năng lực nghiên cứu khoa học ngày càng được nâng cao. Nhiều giảng viên đã chủ động tham gia các khóa đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ, cập nhật kiến thức mới, đồng thời tích cực đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng hiện đại. Một bộ phận giảng viên đã mạnh dạn áp dụng các phương pháp dạy học tích cực như thảo luận nhóm, dạy học theo tình huống, học tập dựa trên vấn đề (problem-based learning), qua đó từng bước nâng cao chất lượng giảng dạy và tạo hứng thú học tập cho sinh viên.

Nhiều cơ sở đào tạo đã quan tâm đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ giảng dạy, đặc biệt là hệ thống công nghệ thông tin, phòng học thông minh, hệ thống học liệu điện tử. Nội dung chương trình giảng dạy cũng từng bước được cập nhật, điều chỉnh theo hướng tinh gọn, hiện đại, phù hợp với thực tiễn phát triển kinh tế – xã hội và nhu cầu của người học. Một số trường đã xây dựng các học phần tích hợp, liên ngành, giúp người học có cái nhìn toàn diện và sâu sắc hơn về các vấn đề chính trị - xã hội.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, thực tiễn giảng dạy môn Giáo dục chính trị hiện nay vẫn còn tồn tại không ít hạn chế, bất cập cần được nhìn nhận một cách khách quan và toàn diện.

Thứ nhất, về phương pháp giảng dạy, tình trạng truyền đạt kiến thức theo lối một chiều vẫn còn khá phổ biến. Nhiều giảng viên vẫn chủ yếu sử dụng phương pháp thuyết trình truyền thống, trong đó giảng viên đóng vai trò trung tâm, còn người học chủ yếu tiếp nhận thông tin một cách thụ động. Các hoạt động học tập tích cực như thảo luận, tranh luận, phản biện, làm việc nhóm tuy đã được triển khai nhưng chưa thực sự thường xuyên và hiệu quả. Điều này dẫn đến việc người học ít

có cơ hội phát huy tư duy độc lập, sáng tạo, cũng như kỹ năng phân tích, đánh giá các vấn đề chính trị - xã hội. Lâu dần, người học có thể hình thành tâm lý học đối phó, học thuộc lòng mà chưa thực sự hiểu sâu bản chất vấn đề.

Thứ hai, nội dung giảng dạy trong một số trường hợp còn mang nặng tính lý thuyết, chưa gắn kết chặt chẽ với thực tiễn đời sống. Nhiều bài giảng vẫn tập trung vào việc trình bày các khái niệm, nguyên lý, quan điểm mang tính trừu tượng, trong khi việc liên hệ với các vấn đề thời sự, các tình huống cụ thể trong đời sống xã hội còn hạn chế. Điều này khiến người học cảm thấy môn học khô khan, khó tiếp cận và thiếu tính hấp dẫn. Trong bối cảnh xã hội hiện đại với sự bùng nổ thông tin, nếu nội dung giảng dạy không được cập nhật kịp thời, không gắn với thực tiễn, sẽ khó có thể thuyết phục và thu hút người học, đặc biệt là thế hệ sinh viên trẻ.

Thứ ba, việc ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy chưa đồng đều giữa các giảng viên và các cơ sở đào tạo. Mặc dù nhiều trường đã đầu tư hệ thống học tập trực tuyến, phần mềm hỗ trợ giảng dạy, nhưng việc khai thác và sử dụng hiệu quả các công cụ này còn phụ thuộc nhiều vào năng lực và sự chủ động của từng giảng viên. Một số giảng viên vẫn còn hạn chế về kỹ năng công nghệ, ngại thay đổi phương pháp giảng dạy, dẫn đến việc chưa tận dụng được hết tiềm năng của công nghệ trong việc nâng cao chất lượng dạy và học. Ngoài ra, sự chênh lệch về điều kiện cơ sở vật chất giữa các vùng miền, các loại hình đào tạo cũng ảnh hưởng không nhỏ đến việc triển khai đồng bộ các phương pháp giảng dạy hiện đại.

Thứ tư, phương pháp kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của người học vẫn chủ yếu dựa vào các hình thức truyền thống như thi viết, thi tự luận. Các hình thức đánh giá này thường tập trung vào việc kiểm tra khả năng ghi nhớ kiến thức, trong khi chưa chú trọng đúng mức đến việc đánh giá năng lực vận dụng, tư duy phản biện, kỹ năng giải quyết vấn đề của người học. Việc đa dạng hóa các hình thức đánh giá như thuyết trình, dự án, bài tập tình huống, đánh giá quá trình, ... tuy đã được đề cập nhưng chưa được triển khai rộng rãi và hiệu quả. Điều này dẫn đến tình trạng kết quả đánh giá chưa phản ánh đầy đủ và chính xác năng lực thực sự của người học.

Thứ năm, một số yếu tố khác cũng ảnh hưởng đến chất lượng giảng dạy môn Giáo dục chính trị, như động cơ học tập của sinh viên chưa cao, nhiều sinh viên còn coi đây là môn học phụ; sự phối hợp giữa các bộ môn, các hoạt động ngoại khóa, thực tiễn còn hạn chế; việc cập nhật tài liệu, giáo trình đôi khi chưa theo kịp sự phát triển nhanh chóng của tình hình thế giới và trong nước.

2.3. Một số giải pháp đổi mới phương pháp dạy - học môn giáo dục chính trị theo hướng phát huy năng lực người học tại các trường cao đẳng hiện nay

Trong bối cảnh đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo hiện nay, yêu cầu chuyển từ tiếp cận nội dung sang tiếp cận phát triển năng lực người học đã trở thành xu hướng tất yếu. Đối với môn Giáo dục chính trị tại các trường cao đẳng, yêu cầu này càng trở nên cấp thiết nhằm góp phần hình thành thế giới quan, phương pháp luận khoa học, bản lĩnh chính trị và năng lực công dân cho sinh viên. Tuy nhiên, từ những hạn chế đã nêu như phương pháp giảng dạy còn nặng tính một chiều, nội dung thiếu gắn kết thực tiễn, ứng dụng công nghệ chưa đồng đều, cách thức kiểm tra đánh giá chưa toàn diện và động cơ học tập của người học còn hạn chế, việc đổi mới phương pháp dạy - học là yêu cầu mang tính cấp bách và lâu dài.

Một là, đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng lấy người học làm trung tâm. Đây là giải pháp mang tính nền tảng, quyết định đến hiệu quả của toàn bộ quá trình dạy - học. Giảng viên cần chuyển từ vai trò “truyền thụ tri thức” sang vai trò “tổ chức, định hướng và hỗ trợ hoạt động học tập”. Thay vì giảng giải một chiều, cần tăng cường các phương pháp dạy học tích cực như thảo luận nhóm, tranh luận, phản biện, học theo vấn đề (problem-based learning), học theo dự án (project-based learning). Trong các giờ học, giảng viên có thể đặt ra các câu hỏi mở, tình huống gợi vấn đề, yêu cầu sinh viên tự tìm hiểu, phân tích và trình bày quan điểm. Việc này không chỉ giúp sinh viên chủ động tiếp cận kiến thức mà còn rèn luyện tư duy phản biện, khả năng lập luận và kỹ năng giao tiếp. Đồng thời, cần tạo môi trường học tập dân chủ, khuyến khích sinh viên bày tỏ ý kiến cá nhân, kể cả những quan điểm khác biệt, từ đó hình thành năng lực tư duy độc lập và sáng tạo.

Hai là, gắn nội dung giảng dạy với thực tiễn đời sống chính trị - xã hội. Một trong những nguyên nhân khiến môn học trở nên khô khan là do nội dung còn nặng về lý thuyết, thiếu liên hệ thực tiễn. Vì vậy, giảng viên cần chủ động cập nhật các vấn đề thời sự trong nước và quốc tế, các hiện tượng xã hội nổi bật, các chính sách mới của Đảng và Nhà nước để đưa vào bài giảng. Việc sử dụng các tình huống thực tiễn, các ví dụ cụ thể sẽ giúp sinh viên dễ hiểu, dễ tiếp cận và nhận thấy ý nghĩa của môn học đối với cuộc sống. Chẳng hạn, khi giảng về dân chủ và pháp luật, có thể phân tích các vụ việc thực tế liên quan đến quyền và nghĩa vụ công dân; khi giảng về kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, có thể liên hệ với hoạt động khởi nghiệp, chuyển đổi số, hội nhập quốc tế. Ngoài ra, cần tổ chức các hoạt động ngoại khóa như tham quan thực tế, tọa đàm với chuyên gia, tham gia các diễn đàn thanh niên,... nhằm tạo cơ hội cho sinh viên trải nghiệm và vận dụng kiến thức vào thực tiễn.

Ba là, tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin và chuyển đổi số trong giảng dạy. Trong thời đại công nghệ số, việc tích hợp các công cụ công nghệ vào quá trình dạy - học là xu hướng tất yếu. Các trường cao đẳng cần đầu tư đồng bộ hạ tầng công nghệ, hệ thống học tập trực tuyến (LMS), thư viện số, cũng như các phần mềm hỗ trợ giảng dạy. Giảng viên cần được bồi dưỡng kỹ năng sử dụng công nghệ, từ thiết kế bài giảng điện tử, sử dụng video, infographic, đến tổ chức lớp học trực tuyến, lớp học kết hợp (blended learning). Việc ứng dụng công nghệ không chỉ giúp bài giảng trở nên sinh động, hấp dẫn mà còn tạo điều kiện cho sinh viên học tập linh hoạt, mọi lúc, mọi nơi. Ngoài ra, có thể khai thác các nền tảng mạng xã hội học thuật, diễn đàn trực tuyến để tổ chức thảo luận, trao đổi kiến thức, qua đó tăng cường sự tương tác giữa giảng viên và sinh viên.

Bốn là, đổi mới phương pháp kiểm tra, đánh giá theo hướng phát triển năng lực. Đánh giá không chỉ nhằm đo lường kết quả học tập mà còn có vai trò định hướng quá trình học tập của sinh viên. Do đó, cần chuyển từ đánh giá nặng về ghi nhớ sang đánh giá năng lực vận dụng, phân tích, tổng hợp và giải quyết vấn đề. Bên cạnh các hình thức thi viết truyền thống, cần đa dạng hóa các

phương pháp đánh giá như thuyết trình, bài tập nhóm, dự án học tập, bài luận phản biện, nhật ký học tập,... Đồng thời, cần chú trọng đánh giá quá trình (formative assessment), thông qua việc theo dõi sự tiến bộ của sinh viên trong suốt quá trình học. Việc xây dựng các tiêu chí đánh giá rõ ràng, minh bạch sẽ giúp sinh viên hiểu được yêu cầu của môn học, từ đó có định hướng học tập phù hợp. Đặc biệt, cần khuyến khích sinh viên tự đánh giá và đánh giá lẫn nhau nhằm phát triển năng lực tự học và tinh thần trách nhiệm.

Năm là, nâng cao năng lực chuyên môn và phương pháp sư phạm của đội ngũ giảng viên. Giảng viên là nhân tố quyết định đến chất lượng giảng dạy, do đó việc bồi dưỡng, nâng cao trình độ cho đội ngũ này là hết sức cần thiết. Các trường cần tổ chức các khóa tập huấn về phương pháp dạy học tích cực, ứng dụng công nghệ, kỹ năng thiết kế học liệu số,... Đồng thời, cần tạo điều kiện cho giảng viên tham gia nghiên cứu khoa học, cập nhật kiến thức mới, tham dự hội thảo chuyên ngành. Việc xây dựng cộng đồng học tập trong giảng viên, chia sẻ kinh nghiệm giảng dạy, cũng là một giải pháp hiệu quả. Bên cạnh đó, cần có cơ chế khuyến khích, đánh giá giảng viên dựa trên hiệu quả đổi mới phương pháp giảng dạy, từ đó tạo động lực cho giảng viên không ngừng cải tiến.

Sáu là, nâng cao động cơ và ý thức học tập của sinh viên. Một trong những hạn chế lớn hiện nay là nhiều sinh viên coi môn Giáo dục chính trị là môn phụ, học mang tính đối phó. Để khắc phục điều này, cần làm rõ ý nghĩa và vai trò của môn học đối với sự phát triển toàn diện của người học. Giảng viên cần đổi mới cách tiếp cận, làm cho môn học trở nên gần gũi, thiết thực, gắn với lợi ích cá nhân và nghề nghiệp của sinh viên. Ngoài ra, cần xây dựng môi trường học tập tích cực, tạo hứng thú thông qua các hoạt động tương tác, thi đua, khen thưởng. Việc kết hợp giữa học tập và trải nghiệm thực tiễn, như tham gia các hoạt động xã hội, tình nguyện, cũng sẽ giúp sinh viên nhận thức rõ hơn giá trị của môn học.

Bảy là, tăng cường sự phối hợp giữa nhà trường, gia đình và xã hội trong giáo dục chính trị. Giáo dục chính trị không chỉ diễn ra trong phạm vi lớp học mà còn cần sự hỗ trợ từ nhiều phía.

Các trường cao đẳng cần phối hợp với các tổ chức đoàn thể, doanh nghiệp, cơ quan nhà nước để tổ chức các hoạt động ngoại khóa, thực tiễn, tạo môi trường cho sinh viên rèn luyện và phát triển năng lực. Đồng thời, cần cập nhật giáo trình, tài liệu giảng dạy theo hướng hiện đại, phản ánh kịp thời những biến đổi của tình hình trong nước và thế giới. Việc xây dựng hệ sinh thái học tập mở, kết nối giữa nhà trường và xã hội sẽ góp phần nâng cao chất lượng giáo dục chính trị, giúp sinh viên không chỉ “học để biết” mà còn “học để làm, học để chung sống và học để tự khẳng định mình”.

III. KẾT LUẬN

Đổi mới phương pháp dạy - học môn Giáo dục chính trị theo hướng phát huy năng lực người học

là yêu cầu tất yếu nhằm nâng cao chất lượng đào tạo tại các trường cao đẳng hiện nay. Việc chuyển từ cách tiếp cận truyền thụ kiến thức sang phát triển năng lực không chỉ giúp sinh viên chủ động, sáng tạo hơn trong học tập mà còn góp phần hình thành tư duy phản biện, bản lĩnh chính trị và trách nhiệm công dân. Để đạt được điều đó, cần triển khai đồng bộ các giải pháp như đổi mới phương pháp giảng dạy, gắn nội dung với thực tiễn, tăng cường ứng dụng công nghệ, đa dạng hóa kiểm tra đánh giá và nâng cao năng lực đội ngũ giảng viên. Đồng thời, việc tạo động lực học tập cho sinh viên và tăng cường phối hợp giữa nhà trường với xã hội cũng giữ vai trò quan trọng, góp phần xây dựng môi trường giáo dục hiện đại, hiệu quả và bền vững.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Ban Chấp hành Trung ương (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*, Hà Nội.

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Tài liệu tập huấn đổi mới phương pháp giảng dạy trong giáo dục đại học*.

Đảng Cộng sản Việt Nam (2026), *Văn kiện đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV, Tập I*, Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.

Đảng Cộng sản Việt Nam (2026), *Văn kiện đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV, Tập II*, Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.